

Arkivsak: 14/7330 - 4 (16/28680)

Saksdokument:

Communiqué of the Fifth Theological Conference of the Porvoo Communion of Churches
Meeting in Riga, Latvia, 19-22 October, 2016
Rapport fra Generalsynoden til Church of England 7.-10. juli 2016

Nytt fra den verdensvide kirken - Porvoo

Sammendrag

Andreas Henriksen Aarflot har vært på møte i **generalsynoden til Church of England 7.–10. juli 2016**. Church of England er en av medlemskirkene i Porvoofellesskapet, og han ble invitert som representant fra Porvoofellesskapet.

19.-22. oktober 2017 ble **den femte teologiske konferansen i Porvoo-regi** avholdt i Riga, Latvia. Fra Norge deltok Kristine Sandmæl, Kristin Graff-Kallevåg og Beate Fagerli. (Se vedlagte kommuniqué).

Den evangelisk-lutherske kirke i Latvia

Umiddelbart etter konferansen møttes Porvoo Contact Group. På møtet evaluerte kontaktgruppa konferansen, og ikke minst situasjonen for den lutherske kirken i Latvia, som i utgangspunktet skulle være vertskap for konferansen. Den evangeliske-lutherske kirken i Latvia (ELCL) har ikke underskrevet Porvoo-avtalen, men var med under forhandlingene og har vært observatør i Porvoo-fellesskapet i 20 år. Fra Porvoo-kirkenes side har det vært et uttalt ønske om at kirken skal kunne slutte seg fullt ut til Porvoo-avtalen. Høsten 2013 tok erkebiskopen av Latvia imot utfordringen fra de ledende biskoper i Porvoo-fellesskapet til å være vertskap for den neste teologiske konferansen. Det opplevdes dermed noe uventet at han kun var til stede ved åpningsgudstjenesten av konferansen og ønsket velkommen med noen få ord. På direkte spørsmål fra de to lederne av Porvoo Contact Group, svarte erkebiskopen at en sak om medlemskap i Porvoo skulle forberedes til neste synodemøte i 2020.

Da Folkekirken i Danmark skrev under Porvoo-avtalen i 2010, ble samtidig to nye kirker, Den lutherske kirken i Storbritannia og Den latviske evangelisk-lutherske kirke i utlandet (LELCA), tatt opp som observatørkirker. Disse skrev under Porvoo-avtalen i 2014. LELCA har sitt opphav i ELCL, men har i hovedsak tjent kirker utenfor Latvia. Forholdet mellom de to latviske lutherske kirkene var en viktig for prosessen frem mot LELCAs medlemskap. Men de siste årene har mye skjedd i begge kirkenes utvikling, ikke minst teologisk. I tillegg har LELCA etablert seg i Latvia, og ELCL har startet arbeid i utlandet der LELCA allerede finnes.

Selv om denne utviklingen i stor grad skyldes historiske og geografiske forhold, er spenningene mellom de to kirkene blitt tydeligere.

Årets synodemøte i ELCL vakte en del oppsikt, ettersom synoden vedtok en endring i kirkeloven som nå tilsier at kun mannlige kandidater kan kalles og vigsles til prestedtjeneste. Siden den sittende erkebiskopen tiltrådte i 1993, har ikke kirken praktisert ordinasjon av kvinner til prestedtjeneste. En innskjerping i selve kirkeloven førte likevel til reaksjoner fra flere samarbeidskirker, også fra Det lutherske verdensforbund (LVF) hvor ELCL er medlem. Om synodevedtaket får noen innvirkning på ELCLs økumeniske samarbeid fremover, er et åpent spørsmål. I tillegg til medlemskap i LVF har ELCL nære, historiske forbindelser til Den selvstendige evangelisk-lutherske kirke i Tyskland og Den lutherske kirke – Missourisynoden i USA. Interessant ved Porvookonferansen var deltakelsen fra nåværende og tidligere medlemmer av ELCL, samt en sterk delegasjon fra LELCA, som alle bidro til å gi et mer nyansert bilde av den faktiske situasjonen for de lutherske kirkene i landet, og som førte til denne anbefalingen:

- *We have listened to and understood more fully the situation of the Evangelical Lutheran Church of Latvia, and we recommend a continuing dialogue. We long for signs of the church's greater commitment to our common journey, and a positive vote for full membership of the Porvoo Communion of Churches.*

20 årsjubileum for Porvoo-avtalen

I 2016 er det 20 år siden Porvooavtalen ble undertegnet av de første kirkene, bl.a. i Nidarosdomen i Norge. På grunn av reformasjonsjubileet i 2017 planlegges et 25-årsjubileum først i 2021, men en bok med viktige artikkelbidrag til hovedtemaene som har vært oppe i konsultasjoner og konferanser er utgitt, *Towards Closer Unity: Communion of the Porvoo Churches 20 years*. Boken inneholder også kommunikeer fra kirkeledermøter, teologiske konferanser og viktige konsultasjoner.

Forslag til vedtak

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering.

**Communiqué of the Fifth Theological Conference of the
Porvoo Communion of Churches
Meeting in Riga, Latvia, 19 – 22 October, 2016**

More than forty delegates from the Porvoo Communion of Churches met in Riga, Latvia, to listen to each other, reflect and deliberate on the theme: *The Spirit of God in the Life of the World (Rev. 3:20 – 22) – What is the Spirit saying to the Churches?*

The conference took place at a significant time. The Porvoo Declaration was first signed 20 years ago and we were able to reflect on what has been achieved. We engaged in reflecting in new ways on how to be a missionary church in the changing and challenging circumstances in Europe. These are due to secularism, the difficulty of communicating the Christian faith effectively and the adjustments needed across Europe arising from recent migration.

Setting the scene

The conference started with a Celebration of the Eucharist in the Cathedral of Riga, celebrated by Archbishop Janis Vanags, Evangelical Lutheran Church of Latvia. The sermon was given by Archbishop Michael Jackson, Church of Ireland, Anglican Co-chair of the Porvoo Contact Group, who set the tone of the conference by addressing the context of Latvia and the changing political landscape of Europe, with its consequent challenges for the churches. He ended his sermon by citing the Collect prayer for the Feast of St Luke; *By the grace of the Spirit and through the wholesome medicine of the gospel, give your Church the same love and power to heal...*

Archbishop Janis Vanags received the conference in Latvia, thanking the Porvoo Communion for contributing with interesting and refreshing theological conversations. He gave an account of the current situation of the Evangelical Lutheran Church of Latvia, as well as the presence of the Latvian Evangelical Lutheran Church Abroad. The Evangelical Lutheran Church of Latvia in 2016 in its Synod passed a motion to say that only men can be ordained to the priesthood. It is expected that its relations with the Porvoo Communion will be dealt with in four years time at its next synod. Archbishop Michael Jackson thanked the Archbishop Vanags for his welcoming words and assured him and the church of the Porvoo Communion's continued prayers. He also highlighted the special component of being hosted in Latvia, being both "at home" and "abroad", alluding to the history of the Lutheran church in Latvia.

The Rt. Revd. Peter Skov-Jakobsen, Evangelical Lutheran Church in Denmark, Lutheran Co-chair of the Porvoo Contact Group, gave an introduction to the overall theme of the conference, by describing the situation of the churches as being at the crossroads. The churches are living with two stories, one is the story of fear, and the other is the story of hope. After 9/11 fear became decisive in such a way that fundamentalism and fear of religion was re-born. The New Testament also contains stories of fear and terror, but as Saul met Jesus through being blinded by the "the Light of the World", he became Paul. Perhaps the churches, then, should be open to look for the Spirit in the world, especially in the other, even in secular society and with people of other World Faiths. Jesus is not teaching us to be gods, but to be human beings, meeting each other face to face.

Latvia in Context

Prof Dr Jouko Talonen, Evangelical Lutheran Church of Finland, gave historical perspectives to the development of the Evangelical Lutheran Church of Latvia until today, including the history of the Latvian Evangelical Lutheran Church Abroad. Dr Voldemars Laucins, Evangelical Lutheran Church of Latvia, responded to his paper by looking at it in an international perspective, comparing the ecumenical involvement of the church with different periods in its history. Dr Dace Balode, Latvian Evangelical Lutheran Church Abroad, addressed a particular part of the history by giving an overview of the history of ordination of women in the church.

Setting the scene of Europe and Porvoo

Revd. Dr Paul Weston, Church of England, spoke about the concept of the post-secular as a challenge and opportunity for the churches in Europe: How do we speak about God today? He started by giving an historical background for how we have seen secularization and Christianity, and then suggested that we should move beyond that. We were brought into the middle of the reality of contemporary spirituality. The crossing point between Christianity and Post-secular society starts with returning to the Gospel narrative of Jesus and in bringing it to the current context. We all share humanity as a precondition of encounter. He referred to Ephesians 2:17 – 18 as a basis for churches to engage in the break down of cultural barriers rather than “living with them”.

Together in Mission and Ministry

The Rt. Revd. Dr Ragnar Persenius, Church of Sweden, reflected on the Porvoo Communion of Churches and its continuing journey. We have a common basis in our Christian faith and we recognize each other’s sacraments and ordained ministry as indicated in the Porvoo Common Statement and in the Porvoo Declaration, but we also knew from the beginning about the differences between our churches, when entering into the Communion. What has been surprisingly important is the extent of the twinning exchanges that have taken place between parishes and dioceses. The churches of the Communion also seem to have the same kind of challenges in common. An issue the Communion could explore further, is baptism and the common priesthood of believers. Lutheran churches may have emphasised the ordained ministry too much. There must be a relation between the ordained ministry and the people of God, the priesthood of all believers. At the same time the understanding of baptism relates to a number of other common challenges, like Christian education, young people, theology and inter-religious dialogue.

Dr Sandra Gintere, member of the Lutheran-Roman Catholic Commission for Unity, started her presentation by giving an account of her involvement in the Porvoo Communion through the Evangelical Lutheran Church of Latvia, and added her account to the history of the church. She then introduced the work of the Lutheran and Roman-Catholic Dialogue resulting in the document “From Conflict to Communion”. The document gives background and guidelines for a joint commemoration of the history. It also explores baptism as a primary sacrament, which in turn may prepare a dialogue for Eucharistic hospitality.

Dr Kristin Graff-Kallevåg, Church of Norway, spoke about contextuality and ecumenism and diversity in communion. Using her own background as an example, she related our faith to the real issues people are raising in the world. Taking the context into

consideration serves the missionality of the Church. The presupposition is that there is something to be communicated beyond our easily narrowed contexts. When constructive ecumenical discussions take place, there needs to be the balance between acknowledging the validity of a plurality of contextually determined interpretations and practices of faith on one hand, and the striving towards finding ways of expressing faith in word and deed that is cross-cultural, on the other hand. She recommended for discussion the challenge set by Fr Stephen Bevans: "Mission is finding out where the Spirit is at work, and joining in".

Spirituality in a Changing Context

Revd. Prof Dr Veli-Matti Kärkkäinen, professor at Fuller Theological Seminary and teacher at the University of Helsinki, gave a lecture on the impact of Pentecostal and Charismatic Movements in the European and global context. He presented statistics on Christianity and confessions in the world, in which Pentecostal and Charismatic Christians number 25 % of all Christians, before he went on to introduce the ecumenical roots of Pentecostalism, and its sometimes surprising ecumenical influences. He also presented a comparison between the influence of Lutheranism on Pentecostalism, and the Pentecostal influence on Lutheranism, as an example of the "Pentecostalisation of Christianity". This year an international Lutheran-Pentecostal dialogue was launched. The focus is on the Spirit-Christology, which is fundamental for the Pentecostal theological orientation, and also seems to be a fruitful point of encounter for Lutherans. The connection between Christ and the Spirit is central also to Pentecostalism. Kärkkäinen saw that a recognition of one Christian baptism between mainstream Churches and Pentecostals can be possible, if the different points of orientation are taken into account. There is good theological and biblical material for that.

The Revd. Prof Dr David Brown, Scottish Episcopal Church, gave a lecture on why theology needs the arts. He used examples from music, architecture and painting to illustrate how artists have attempted to convey a concept of the divine. Society no longer has such trust in dualist understanding of the person, in rationality or in systems of universal knowledge. The arts can help point theology in the direction of symbols, the value of stories, and human experience, as ways of making us open to the dimension of transcendence.

The Revd. Dr Cecilia Nahnfeldt, Church of Sweden, spoke about how we listen to the stirrings of the Spirit in the context of migration and a troubled Europe. She started by describing the two-sided nature of what migrants experience in society, such as a feeling of lack of a meal when there is food, or the feeling of not being listened to, while still meeting people. Referring to Dr Judith Butler she explained the mechanism of de-humanisation. She also referred to Luther, and his trust in the recipients of a message. The concept of "being called" could help us deal with what is perceived as disturbances in society, helping us to give priority to the needs of our neighbours. All humans are entitled to call others, as well as to being called. The role of the church is to give room for this calling. The calling can come from unexpected places. An example is the recent restrictions in regulations on asylum seekers in Sweden, showing conditional hospitality, a situation in which the church has become a contra-voice. Are we a naïve church, she asked? The church cannot eliminate the signs of disturbance, but it must be willing to show un-conditional hospitality.

The Most Revd. Dr Michael Jackson spoke on receptive ecumenism as a resource for our joint journey. As a communion of churches, we need to gain an understanding of

communion as something deeper than just ecumenical exploration and thereby engaging as a family in communion with other churches. Receptive ecumenism is something we can take on further and use to ask real questions of ecumenical engagement of ourselves in our relations with others, a task of which the Porvoo Contact Group can be an engine. Receptive ecumenism involves engagement with, and a deep sense of community with, the other.

Summing up

Participants and members of the Porvoo Contact Group led morning and evening prayers. Bible studies were led by The Venerable Dr John Perumbalath, Church of England, who spoke on Acts 7:1 – 53, “Resident Aliens: Our Calling” and Esther 4:4 – 5:8, “Mission in the Public sphere”. He explored the passages, asking how do we minister in a world where God is not spoken about? In situations where the church may seem powerless, God can still use coincidences that are contributing to people being saved. The church must be present in the twists and turns of the world, because God acts through them. God calls us to action.

The Closing Eucharist took place in St. Saviour’s Anglican Church in Riga, celebrated by The Rt. Revd. Jana Jeruma-Grinberga from the Diocese in Europe. The sermon was given by The Revd. Helene T. Steed, Church of Ireland, who reflected on the prayer attributed to Sir Francis Drake; “Disturb us, O Lord ...”.

In addition to worship and lectures, the Fifth Porvoo Theological Conference worked through plenary discussions and group work, as well as interviews with keynote listeners, all of which contributed to the recommendations of the conference.

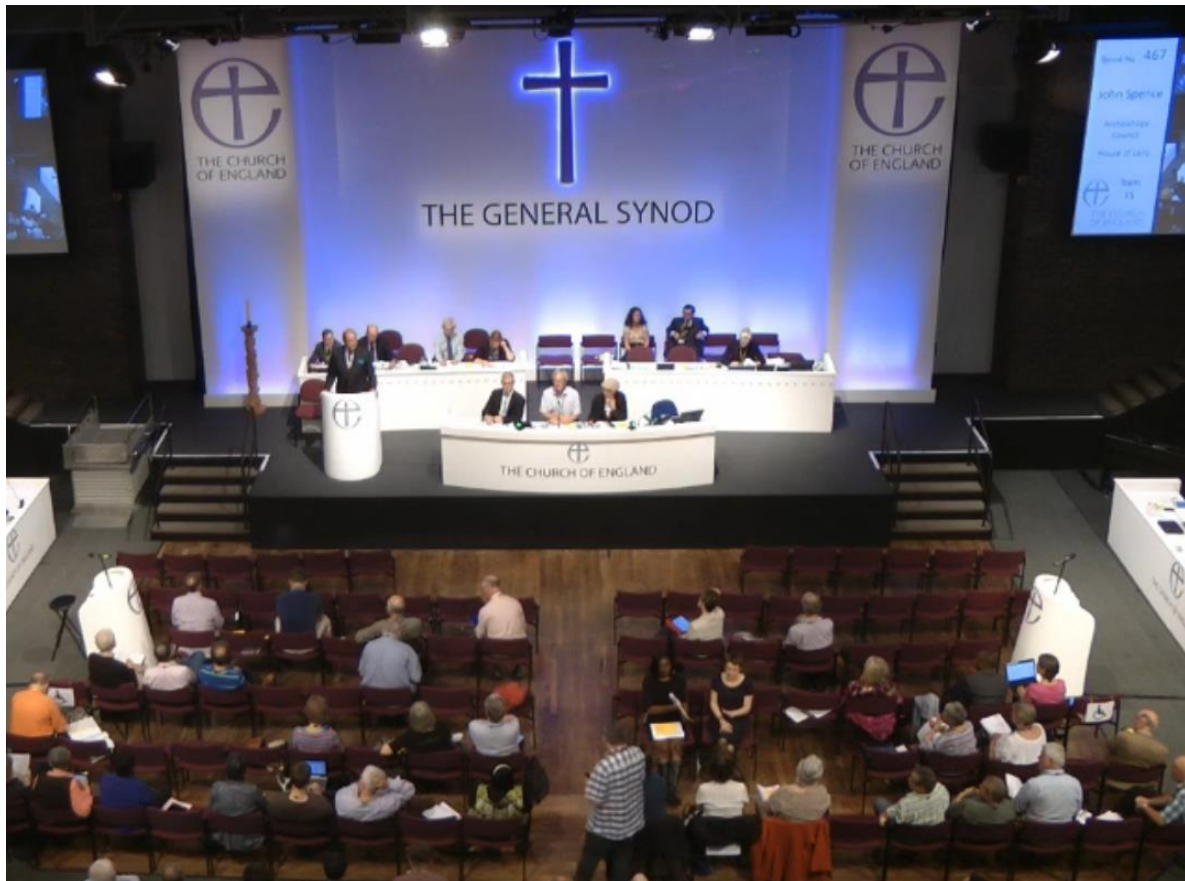
Recommendations

- Building on the understanding of apostolicity, as it is expressed in the Porvoo Common Statement, we recommend that further work be done on the role of the baptized in their shared responsibility for the mission in the world.
- We have listened to and understood more fully the situation of the Evangelical Lutheran Church of Latvia, and we recommend a continuing dialogue. We long for signs of the church’s greater commitment to our common journey, and a positive vote for full membership of the Porvoo Communion of Churches.
- We recognize that changes in the world are affecting our communities, thereby also changing the understanding of our own mission, especially in relation to migrants. We recommend that the Porvoo Communion of Churches look for fruitful ways to deliberate on how we take our common mission further in this new context.

The Porvoo Communion of Churches consists of the following Anglican and Lutheran churches: The Church of England; The Church of Ireland; The Scottish Episcopal Church; The Church in Wales; The Lusitanian Church in Portugal; The Spanish Episcopal Reformed Church, The Church of Sweden; The Church of Norway; The Evangelical Lutheran Church of Finland; The Evangelical Lutheran Church of Iceland; The Evangelical Lutheran Church in Denmark, The Estonian Evangelical Lutheran Church; The Evangelical Lutheran Church of Lithuania. The Latvian Evangelical Lutheran Church Abroad and The Lutheran Church in Great Britain signed the Porvoo Declaration in September 2014 and are now full members of the Porvoo Communion of Churches. Currently the Evangelical Lutheran Church of Latvia is the only church with observer status on the Porvoo Contact Group. The VELKD is invited as guests to all Porvoo Theological Conferences.

Rapport fra Generalsynoden til Church of England 7.-10. juli 2016 v/Andreas Henriksen Aarflot

Jeg var så heldig å få muligheten til å delta som økumenisk gjest på Generalsynoden til Church of England i juli 2016 i tilknytning til en studiepermisjon jeg gjennomførte sommeren 2016. Generalsynoden møter vanligvis to til tre ganger i året i februar, juli og i november ved behov. Julimøtet holdes på Universitetet i York i kirkeprovinsen York, mens de andre møtene avholdes i London i kirkeprovinsen Canterbury.

Generalsynodens organisering

Generalsynoden består litt forenklet av 467 medlemmer fordelt på tre kamre; House of Bishops, House of Clergy og House of Laity. I saker av viktighet er det fastsatt i forretningsorden at et forslag må ha 2/3 flertall i hvert hus for å bli vedtatt.¹ Generalsynoden er Church of Englands øverste deliberative og lovgivende organ.

EU-avstemningen 23. juni 2016

Et par uker før Generalsynoden begynte ble det avholdt avstemning om Storbritannias fortsatte medlemskap i EU. Da det ble klart at det ble flertall for å forlate EU, besluttet erkebiskopene i felleskap å etteranmelde en debatt på Generalforsamlingen om EU-avstemningen.

Biskopen i Gibraltar i Europa, som er biskop i det ikke-territorielle Europabispedømmet med base i Brussel, fortalte om hvordan EU-avstemningsresultatet var mottatt i Europa:

---

¹ Se Standing Order 36 (4)

«In our church in Brussels the Referendum result has caused the shedding of tears. I know men and women who have given their whole careers to building the European institutions. They contributed administrative and diplomatic skills of the highest order that were widely respected amongst their European colleagues, and now they feel their country has rejected their life's work.»

Han pekte også på de mange pensjonerte britene som bor i Europa som er svært bekymret for sine rettigheter til helsevesen, pensjon og til og med muligheten til å bli værende i de landene de nå bor i.

På bakgrunn av en nyansert debatt som viste ulike sider av saken, fattet Generalsynoden følgende vedtak:

“This Synod, recognising the result of the recent referendum on the United Kingdom’s membership of the European Union:

- (a) welcome the Archbishops’ call for all to unite in the common task of building a generous and forward looking country, contributing to human flourishing around the world, and encourage all members of the Church of England to play their part actively in partnership with everyone in Civil Society in pursuit of this task; and
- (b) commend the work already carried out by the Church in bringing communities together and recommend that as a minimum every bishop identify a champion in their diocese to assess what more the Church could do and to make recommendations for creating stronger and more constructive links between local communities as a basis for achieving this common task.”

Generalsynodens spørretime

Som et ledd i Generalsynodens kontrollvirksomhet er det etablert en egen spørretime hvor medlemmene kan stille spørsmål til de ulike sentralkirkelige institusjonene som House of Bishops, Erkebiskopenes råd og Kirkekommissjonærene. Spørsmålene sendes inn i forkant, og skriftlige svar utdeles til Generalsynodens medlemmer. Det gjør at det blir mulig å forberede svarene. Spørsmålstillerne får mulighet til å stille et muntlig oppfølgingsspørsmål i møtet.

Reform og fornyelse

Church of England gjennomfører et prosjekt for reform og fornyelse med sikte på å bidra til en håpsfortelling om Church of England i det 21. århundret. Tre av målene for reform og fornyelsessatsingen er:

- å bidra som folkekirke til samfunnets felles beste
- å legge til rette for kirkevekst både i antall medlemmer og dybde i disippelskap
- å tenke nytt om kirkens vigslede tjeneste (the church’s ministry)

Generalsynoden debatterte en rapport om en visjon og et narrativ om reform og fornyelse. Kirkekommissjonærene har i forlengelsen av dette frigjort en god del midler for at Church of England kan gjennomføre en strategisk satsing hvor man evangeliserer i landet.

Kirkelig lovgivning

En av Generalsynodens viktige oppgaver er å behandle kirkelige lovgivningsforslag. Det britiske parlamentet har gjennom The Church of England Assembly (Powers), Act av 1919, gitt Generalsynoden myndighet til å vedta kirkelig lovgivning, såkalte Measures, som er sidestilt med alminnelig britisk lovgivning. Generalsynodens kirkelige lovgivning må formelt godkjennes av Parlamentet, men kirken står fritt til å ta initiativ til å utforme lovgivning slik den ønsker.

Generalsynoden behandlet følgende ulike lov- og regelforslag:

- Draft Statute Law (Repeals) Measure
- Draft Ecclesiastical Jurisdiction and Care of Churches Measure
- Draft Pensions (Pre-Consolidation) Measure
- Clergy Discipline (Amendment) Rules 2016
- Suspension Appeals (Churchwardens etc.) Rules 2016
- Amending Code of Practice under the Clergy Discipline Measure 2003
- Legal Officers (Annual Fees) Order 2016
- Ecclesiastical Judges, Legal Officers and Others (Fees) Order 2016
- Draft Mission and Pastoral etc. (Amendment) Measure
- Draft Legislative Reform Measure
- Draft Inspection of Churches Measure

Det var et stort antall lov- og regelforslag, men Generalsynodens forretningsorden har bestemmelser som gjør behandlingsmåten litt lettere. Fordi forslagene skal behandles i ulike faser fordelt på flere møter i Generalsynoden, og noen av forslagene var ukontroversielle, ble en rekke av disse forslagene ansett som vedtatt uten særskilt plenumsbehandling.

I tillegg behandlet Generalsynoden et forslag om å endre den britiske kanoniske retten, Draft Amending Canon No. 36 (GS 2029). Til forskjell fra kirkelig lovgivning i form av measures, er den kanoniske retten kun gjeldende for kirkesamfunnet selv. Den kanoniske retten skal ikke godkjennes av Parlamentet, men kun sanksjoneres av Dronningen. Forslaget gikk ut på å åpne opp for at prester unntaksvis kan ha på seg en annen form for liturgiske klær enn det som er foreskrevet, hvis presten vurderer, etter konsultasjon med menighetsrådet, at det vil fremme Kirkens misjon i soknet. Det er interessant å se hvordan et slikt spørsmål kan vekke så stort engasjement.

Rapport fra lederutviklingsgruppen til House of Bishops

Generalsynoden mottok og debatterte rapport om prosjektet *Nurturing and Discerning Senior Leaders* fra lederutviklingsgruppen til House of Bishops. Prosjektet dekker en rekke områder, blant annet:

- lederutviklingsprogrammer for biskoper og domproster,
- innføringsprogram for biskoper og domproster,
- et lederutviklingsprogram for geistlige som vil kunne bli kalt til lederoppgaver i fremtiden, og
- målrettede utviklingstiltak rettet mot individer fra grupper som for øyeblikket er underrepresentert i lederroller i kirken. Det dreier seg blant annet kvinner og BAME-geistlige (black, asian and minority ethnic), men også grupper av ulike kirketradisjoner internt i kirken som er underrepresentert i lederroller (konservative evangelikale og tradisjonelle anglo-katolikker).

For undertegnede var det interessant å se hvordan Generalsynoden med selvfølghet diskuterte utviklingsprogrammer for kirkens ledelse som en naturlig del av synodens helhetskirkelige ansvar.

Shared conversations

Etter at det formelle møtet var hevet, ble Generalsynodens medlemmer igjen noen dager for å dele samtaler om menneskelig seksualitet. Samtalene skulle ikke lede til noen formelle vedtak, men hjelpe medlemmene til å bli kjent med hverandres synspunkter. Metodikken var gjennomført tidligere på regionalt nivå, hvor erfaringene viste at det var mulig for personer av ulike syn å snakke *med* hverandre, i stedet for *mot* hverandre. Noe av bakgrunnen for samtalene var at Generalsynoden var nokså nyvalgt og derfor hadde behov for å bli kjent med hverandre og bygge et rammeverk for meningsfull dialog.

Som bakgrunnsdokument hadde Generalsynodens Faith and Order-kommisjon utarbeidet en rapport om kommunion og uenighet. Rapporten undersøker hva det betyr å være i kirkefelleskap (communion) og mennesker i et samfunn hvor uenighet er et vanlig fenomen. Rapporten trekker frem noen poenger om hvordan man kan være uenige på en god måte innen et kirkefelleskap. Den redegjør for ulike typer teologisk uenighet og peker på at manglende konsensus om hva slags type teologisk uenighet det er snakk om, gjør at uenigheten kan være vanskelig å adressere på en konstruktiv måte. Rapporten er tilgjengelig på [nettet](#).

De økumeniske gjestene var ikke invitert til denne delen av møtet.

Andre saker

Generalsynoden behandlet også en del andre saker. Av disse kan følgende kort nevnes:

- Erkebiskopen av York orienterte Generalsynoden om hans seks måneder lange pilegrimsreise i bispedømmet.
- Generalsynoden drøftet en rapport om Church of Englands visjon for utdanning, relatert til Church of Englands skolevirksomhet.
- Generalsynoden mottok en rapport fra Det anglikanske konsultative råd i Lusaka i april 2016 (et av organene til Den anglikanske kommunion, hvor både biskoper, geistlige og leke deltar)
- Generalsynoden godkjente oppnevningen av to representanter til Erkebiskopenes råd.
- Generalsynoden behandlet årsrapporten fra Erkebiskopenes råd.
- Generalsynoden vedtok Erkebiskopenes råds budsjett og forslag til fordeling for 2017.

Økumeniske gjester og representanter på Generalsynoden

På hvert møte i Generalsynoden er det økumeniske representanter til stede. Det dreier seg først og fremst om representanter fra andre kristne kirker i Storbritannia, som Den romersk-katolske kirke, Den russisk-ortodokse kirke, Metodistkirken, Den skotske kirke, Churches together in England og Den

koptisk-ortodokse kirke i England. Disse representantene oppnevnes for en periode på tre år av gangen og deltar fast på møtene i Generalsynoden med talerett. I tillegg inviteres det noen økumeniske gjester for et møte fra kirker Church of England har kirkefelleskap med, primært til julisesjonen. Disse møter kun på ett møte i Generalsynoden, og undertegnede var blant de sistnevnte.

Kvelden i forkant av Generalsynoden var de økumeniske gjestene invitert som æresgjester på en middag på Bishopthorpe Palace (erkebiskopen av York sin residens) i regi av Nikaeen Club, en klubb som har som formål å understøtte erkebiskopenes økumeniske arbeid. Erkebiskop Gregorios av Thyateira og Storbritannia fra det Økumeniske Patriarkatet holdt en tale med noen refleksjoner rundt gjennomføringen av Holy and Great Orthodox Council på Kreta.

I en av middagspausene under Generalsynoden inviterte Generalsynodens generalsekretær til mottakelse for de økumeniske representantene og gjestene. Her ble det gitt anledning til å møte ledelsen, medlemmer av Rådet for kristen enhet og biskoper.

Som det fremgår av dette, har Church of England en god tradisjon for ivaretagelse av sine økumeniske gjester og representanter. Ordningen med økumeniske gjester og representanter er et uttrykk for at Church of England har et ønske om å inkludere den verdensvide kirke i sitt øverste representative organ. Den norske kirke kan muligens lære noe av dette.

Oslo, 21. november 2016
Andreas Henriksen Aarflot